

Stimate Domnule Președinte al Academiei Române,
Stimate Domnule Guvernator al Băncii Naționale a României,
Onorată audiență,

Doresc să adresez mulțumiri Institutului Național de Cercetări Economice 'Costin C. Kirilescu' al Academiei Române, pentru invitația de a participa la deschiderea ediției 2015 a Conferinței ESPERA, dedicată cercetării științifice în domeniul economiei.

Conferința oferă un prilej foarte binevenit de a dezbatе problematica științifică deosebit de amplă, generată de provocările care predomină în mod indiscutabil în perioada actuală: cele privind *evoluția la nivel global a sistemelor economice și sociale*, care trebuie să facă față unei duble presiuni:

- Pe de-o parte, trebuie să facă față *amenințărilor multiple*, legate de perspectiva îngrijorătoare a limitării stocurilor de resurse naturale, în special a celor energetice, în paralel cu producerea unor schimbări climatice majore, dar și de contextul geo-strategic extrem de tensionat în majoritatea regiunilor și care afectează în mod grav viața economică și condițiile de viață ale populației din regiunile respective.
- Pe de altă parte, pentru a asigura bunăstarea pe termen lung a cetățenilor, trebuie să se înscrie pe o curbă de dezvoltare ascendentă, susținută ferm de menținerea sau chiar accelerarea ritmului de creștere, în condițiile asigurării securității mediului, prin protejarea și utilizarea rațională a resurselor de care dispun.

Fără îndoială, dificultățile majore generate de situația de criză economică au determinat un impact negativ asupra evoluției sistemelor economice și sociale, în majoritatea regiunilor de pe glob, efecte resimțite din păcate în mod clar și la noi în țară după 2009.

În ciuda condițiilor defavorabile specifice perioadei de criză, sistemul economic național a reușit să facă față presiunilor, reușind să restabilească destul de rapid ritmul de creștere, chiar dacă la un nivel moderat. Aceste premize încurajează și fac foarte binevenită analiza privind '*Strategia de dezvoltare a României în următorii 20 de ani*', în cadrul proiectului coordonat de Președintele Academiei Române, dl. acad. Ionel-Valentin Vlad și în care Institutul Național de Cercetări Economice joacă un rol Poate fi astfel susținută tratarea coerentă, integrată pe multiple axe de dezvoltare, utilizând instrumente de prognoză economică și socială care să permită asigurarea unei creșteri economice stabile, urmărind:

- utilizarea optimă a patrimoniului de resurse naturale și a capitalului uman;
- realizarea schimbărilor structurale necesare pentru creșterea durabilă a competitivității.

În privința **sistemului național de cercetare-dezvoltare și inovare**, acesta a făcut în perioada de criză dovada de necontestat a rezilienței, reușind să se mențină în întreaga perioadă 2007-2014 la un nivel situat puțin peste jumătatea medie europeană în cadrul clasamentului European realizat anual- Innovation Union Scoreboard, prin care se măsoară performanța în inovare a statelor membre UE. În cadrul Innovation Union Scoreboard 2015, România a avut punctajul 0,204 față de 0,555 media UE28, înregistrând creșteri la peste jumătate din indicatorii analizați în cadrul clasamentului, cu un nivel aproape egal cu media europeană la următorii indicatori de natură economică:

- exportul de servicii cu aport intensiv de cunoștințe și de produse de medie și înaltă tehnologie;
- firme inovative cu creștere rapidă.

Sunt în fapt rezultate care reflectă efortul comun al institutelor naționale de cercetare-dezvoltare, al universităților, al companiilor cu profil de cercetare, care activează în multiple domenii, dintre care enumerăm: inginerie mecanică și electrică, IT, aviație și cercetări aerospațiale, energie, mediu, științe agricole și medicina veterinară, chimie, farmaceutică, biologie și geo-ecologie marină, textile-pielărie, construcții, ca și cercetarea în domeniile atomic, nuclear și al energiilor ultra-înalte.

În privința firmelor inovative cu creștere rapidă, chiar dacă numărul acestora este mare (la nivel aproape egal cu media UE), aceasta se datorează în mare parte majoritate importului masiv de tehnologii/produse. Conform clasamentului european, *numai 10,6% din totalul firmelor românești își bazează inovarea tehnologiilor și produselor pe efortul propriu de cercetare*.

Prin Strategia Națională de Cercetare, Dezvoltare și Inovare pentru perioada 2014-2020 (SN CDI 2020) aprobată prin HG 929/2014 și prin Planul Național CDI 2015-2020, aprobat prin HG 583/2015 sunt promovate următoarele trei categorii de priorități:

- **Prioritățile de specializare intelligentă**, în domenii care pot contribui semnificativ la creșterea competitivității economice: Bioeconomie; Tehnologia informației și a comunicațiilor, spațiu și Securitate; Energie, mediu și schimbări climatice; Eco-nano-tehnologii și materiale avansate.
- **Prioritățile cu relevanță publică**, în domenii în care cercetarea și dezvoltarea pot oferi soluții inovatoare pentru nevoi sociale concrete și presante: Sănătate; Patrimoniu și identitate culturală; Tehnologii noi și emergente.
- **Cercetarea fundamentală**, considerată drept prioritate de natură orizontală, care poate fi prezentă pentru oricare dintre domeniile din cadrul celorlalte două categorii de priorități.

De asemenea, este susținută dezvoltarea în România a infrastructurilor majore de cercetare, de interes pan-european, cum sunt:

- proiectul **ELI-NP: Infrastructura de Lumină Extremă**, în curs de construcție la Măgurele, lîngă București, la Institutul Național de Cercetare Dezvoltare pentru Fizică și Inginerie Nucleară – IFIN HH. Proiectul cu o valoare totală de 360 mil euro susține realizarea a doi laseri de ultra înaltă putere, de 10 PW fiecare și a fost precedat de realizarea laserului de 1 PW, la Institutul Național de Cercetare Dezvoltare pentru Fizica Laserilor, Plasmei și Radiațiilor – INFLPR, de la Măgurele.
- Proiectul **Danubius: Centrul Internațional de Cercetări Interdisciplinare Fluvii- Mări**, care se va realiza la Murighiol în Delta Dunării.

Pentru susținerea priorităților identificate, Strategia prevede realizarea unui nivel de 2% din PIB pentru cheltuielile de cercetare-dezvoltare și inovare la orizontul 2020, în structura 1% fonduri publice și 1% fonduri private. Această țintă, asumată prin Programul Național de Reformă, reprezintă un obiectiv foarte ambițios, întrucât presupune o creștere a cheltuielilor pentru C&D în următorii ani la următoarele nivele:

- **creșterea de aproximativ de 3 ori a cheltuielilor publice pentru C&D pînă în 2020**, stabilită prin proiecția bugetară multianuală prevăzută în cadrul Strategiei;
- **creșterea de aproximativ de 6-7 ori pînă în 2020 a cheltuielilor private anuale pentru C&D**, care în prezent reprezintă în medie mai puțin de 0,15% din PIB. Aceasta reprezintă una dintre cele mai mari provocări din perioada 2016-2020. Pentru a realiza acest obiectiv, sunt necesare **politici financiare, fiscale și de concurență convergentă celei de cercetare și inovare**, care să determine o schimbare majoră în structura și comportamentul întreprinderilor, pentru a deveni adeverați promotori ai inovării, pe baza eforturilor proprii de cercetare-dezvoltare. Menționăm în acest context rolul foarte important pe care îl au stimулentele de natură fiscală (deduceri suplimentare de 50% pentru cheltuielile de cercetare-dezvoltare, la calculul sumelor impozabile) aplicate în prezent pentru dezvoltarea activităților CDI desfășurate în cadrul firmelor din sectorul privat.

Suntem convinși că politicile de dezvoltare pe care România le va promova pe termen mediu și lung, atât în sectoarele economice, cât și în domeniul învățămîntului superior și cercetării, vor permite pe de-o parte ca țara noastră să respecte angajamentele internaționale asumate pînă în prezent, iar pe de altă parte vor asigura condițiile pentru dezvoltarea durabilă a țării noastre, inclusiv în plan tehnologic, fiind astfel create premizele ca ea să devină un competitor semnificativ în cadrul piețelor mondiale.

La final permiteți-mi să adresez încă o dată mulțumiri organizatorilor pentru invitația adresată și să urez mult succes lucrărilor Conferinței ESPERA.

Prog. Dr. Ing. Tudor PRISECARU

Președintele Autorității Naționale pentru Cercetare Științifică și Inovare